

Sygn. akt I CZ 3/15

POSTANOWIENIE

Dnia 18 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący)

SSN Barbara Myszka (sprawozdawca)

SSA Jacek Grela

w sprawie ze skargi G. F. i A. W. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 25 listopada 2011 r., 1, wydanym w sprawie z powództwa Wspólnoty Mieszkaniowej Nieruchomości przy ul. M. 1-9 A w W. przeciwko G. F. i A. W. o zapłatę, oraz z powództwa wzajemnego G. F. i A.W. przeciwko Wspólnocie Mieszkaniowej Nieruchomości przy ul. M. 1-9 A w W. o zapłatę, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 lutego 2015 r., zażalenia skarżących na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 27 września 2013 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 27 września 2013 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę G. F. i A. W. o wznowienie postępowania zakończonym prawomocnym wyrokiem z dnia 25 listopada 2011 r., wydanym w sprawie z powództwa Wspólnoty Mieszkaniowej nieruchomości przy ul. M. 1 – 9 A w W. przeciwko G. F. i A. W. o zapłatę oraz z powództwa wzajemnego G. F. i A. W. przeciwko Wspólnocie Mieszkaniowej nieruchomości przy ul. M. 1 – 9 A w W. o zapłatę. W uzasadnieniu stwierdził, że skarżący powołali się na podstawę przewidzianą w art. 403 § 2 k.p.c., podnosząc, że o okolicznościach uzasadniających wznowienie postępowania powzięli wiadomość w dniu doręczenia im pisma Sądu Rejonowego w W. w sprawie ... 162/09 wraz z kserokopią wyciągów bankowych, co nastąpiło w dniu 13 lutego 2013 r. Kserokopie te stanowią środek dowodowy, który mógłby mieć wpływ na wynik sprawy, lecz skarżący nie mogli z niego skorzystać w poprzednim postępowaniu. Wyciągi te potwierdzają, że Wspólnota Mieszkaniowa wynajmowała miejsca parkingowe w garażu należącym do skarżących, a uzyskiwane z tego tytułu środki wpływały na jej rachunek bankowy.

Sąd Apelacyjny podkreślił, że samo sformułowanie podstawy wznowienia w sposób odpowiadający przepisom art. 401 – 404 k.p.c. nie oznacza, że skarga została oparta na ustawowej podstawie. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, jeżeli już z samego uzasadnienia skargi wynika, że podnoszona podstawa nie zachodzi, skarga podlega odrzuceniu jako nieoparta na ustawowej podstawie wznowienia (art. 410 § 1 k.p.c.).

Późniejsze wykrycie środków dowodowych w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. dotyczy tylko takiej sytuacji, w której strona nie miała obiektywnej możliwości powołania się na konkretny dowód w toku wcześniejszego postępowania, odnosi się więc do okoliczności i dowodów w poprzednim postępowaniu w ogóle nieujawnionych i wówczas nieujawnialnych, bo nieznanymi stronom. Fakty „ujawnialne”, czyli te, które strona powinna znać, tzn. miała możliwość dostępu do nich, nie są natomiast objęte hipotezą art. 403 § 2 k.p.c.

W niniejszej sprawie brak podstaw do przyjęcia, że okoliczności podnoszone przez skarżących nie były im wiadome lub że nie mogli się na nie powołać w toku procesu. Skarżący dysponowali środkami prawnymi umożliwiającymi dotarcie do

wyciągów z rachunku bankowego Wspólnoty, tym bardziej że sprawa, do której wyciągi zostały złożone jest prowadzona od 2009 r. Podobnie daty dokumentów, pochodzących z okresu od stycznia 2008 r. do kwietnia 2009 r., świadczą o tym, że były one dostępne dla skarżących w toku postępowania. Skoro zaś mogli wykorzystać ten środek dowodowy przed zakończeniem postępowania, złożona skarga podlega odrzuceniu jako nieoparta na ustawowej podstawie wznowienia (art. 410 § 1 k.p.c.).

W zażaleniu skarżący zarzucili Sądowi Apelacyjnemu naruszenie art. 403 § 2 k.p.c. przez przyjęcie, że zgłoszone nowe okoliczności i środki dowodowe były ujawnialne i w związku z tym mogli skorzystać z nich w poprzednim postępowaniu, art. 410 § 1 k.p.c. przez odrzucenie skargi opartej na ustawowej podstawie wznowienia, oraz art. 233 § 1 k.p.c. przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i błędne przyjęcie, że dokumenty, na które się powołują, były im wiadome w toku poprzedniego postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 410 § 1 k.p.c., sąd odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisanej terminu, niedopuszczalną lub nieopartą na ustawowej podstawie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje stanowisko, że skarga o wznowienie nie opiera się na ustawowej podstawie nie tylko wtedy, gdy przytoczona w skardze podstawa nie odpowiada wzorcowi którejkolwiek z podstaw przewidzianych w art. 401, 401¹ lub 403 k.p.c., lecz także wtedy, gdy podstawa ta odpowiada wprawdzie takiemu wzorcowi, ale w rzeczywistości nie wystąpiła (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2006 r., IV CZ 143/05, nie publ., z dnia 10 lutego 2006 r., I PZ 33/05, OSNP 2007, nr 3-4, poz. 48, z dnia 30 maja 2007 r., IV CZ 22/07, nie publ., z dnia 13 lutego 2009 r., II CZ 97/08, nie publ., z dnia 6 listopada 2009 r., I CZ 57/09, nie publ., z dnia 17 czerwca 2010 r., III CZ 18/10, nie publ. I z dnia 18 kwietnia 2011 r., III UZ 6/11, nie publ.).

Podzielając ten kierunek wykładni, trzeba jednak podkreślić, że odrzucenie skargi na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. z powodu nieoparcia jej na ustawowej podstawie może nastąpić w sytuacji, w której z samego uzasadnienia skargi w sposób niebudzący wątpliwości wynika, że powołana w niej podstawa w rzeczywistości nie wystąpiła.

Według art. 403 § 2 k.p.c., można żądać wznowienia postępowania m.in. w razie późniejszego wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Muszą to być okoliczności faktyczne lub środki dowodowe, które istniały w czasie trwania prawomocnie zakończonego postępowania, przed uprawomocnieniem się zaskarżonego orzeczenia, lecz nie były stronie znane i z tego powodu nie mogły być przez nią wykorzystane w tym postępowaniu. Zarówno okoliczności faktyczne, jak i środki dowodowe, które mają uzasadniać wznowienie postępowania, muszą być wykryte. Wykrycie oznacza natomiast powzięcie o nich wiadomości w sposób umożliwiający ich powołanie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 1968 r., I CO 1/68, OSNC 1969, nr 2, poz. 36, z dnia 12 października 1993 r., I CO 29/93, nie publ., z dnia 4 marca 2005 r., III CZ 134/04, nie publ., z dnia 20 października 2005 r., IV CZ 98/05, nie publ., z dnia 10 lutego 2006 r., I PZ 33/05, OSNP 2007, nr 3-4, poz. 48, z dnia 8 kwietnia 2009 r., V CZ 16/09, nie publ., z dnia 17 czerwca 2010 r., III CZ 18/10, nie publ. i z dnia 25 maja 2011 r., II CZ 20/11, nie publ.).

Przyjmując, że skarżący już w toku postępowania zakończonego zaskarżonym wyrokiem mogli wykorzystać wyciągi z rachunku bankowego Wspólnoty Mieszkaniowej, Sąd Apelacyjny poprzestał na stwierdzeniu, że rachunki te dotyczą okresu od stycznia 2008 r. do kwietnia 2009 r. oraz że zostały one złożone do akt sprawy toczącej się między stronami od 2009 r. Nie ustalił jednak kiedy dokumenty te zostały złożone do akt innej, toczącej się sprawy. Ograniczył się przy tym do ogólnikowego stwierdzenia, że skarżący dysponowali środkami prawnymi umożliwiającymi dotarcie do wyciągów z rachunku bankowego. Skarżący podnoszą natomiast, że Wspólnota Mieszkaniowa uporczywie odmawiała im wglądu w dokumentację i z tego powodu domagali się nawet wszczęcia postępowania karnego.

Okoliczności przytoczone w uzasadnieniu skargi o wznowienie nie pozwalały – jak trafnie podniesiono w zażaleniu – na ustalenie w sposób niebudzący wątpliwości, że skarga nie została oparta na ustawowej podstawie, ponieważ skarżący mogli wykorzystać wyciągi z rachunku bankowego Wspólnoty

Mieszkaniowej w toku postępowania zakończonego zaskarżonym wyrokiem. Odrzucenie skargi nastąpiło więc z naruszeniem art. 410 § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie, pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.